

EELK KADRINA KATARIINA KOGUDUSE HÄÄLEKANDJA

ELULÄTE

mai 2024 nr 103

SÕNA

Jüngrid läksid välja ja kuulutasid kõikjal, ning Issand toetas neid ja kinnitas sõna tunnustähtedega. Mk 16:20

MÕTE

Iga ristiinimese elu peaks olema misjon - tunnistus sellest paljust heast, mida ta Jumalat juba on saanud. See hea on niivõrd hea, et seda lihtsalt ei saa ainult endale hoida, vaid tuleb ka jagada. Ja ei maksa heituda, kui seda vastu ei võeta ega mõisteta. Ei maksa heituda ka sellest, kui Issand seda ehk ei toeta ega kinnita tunnustähtedega, sest need ei ole omaette eesmärk. Pigem boonus, kingitus, mis ei kuulu iseendast mõistetavalt meile.

Kuulutamine on see: elada tõeks seda, mida oleme Issandalt saanud. Endastmõistetavalt.

PALVE

Hea Jumal! Lase oma sõnal kosta kõigis maades ja avaldada inimeste südamed vastu võtma Sinu evangeeliumi valgust, Kristuse nimel. Aamen

Päikesepoisist autobiograaf- ELAR KUUS 125

Vähe on Elulätte lugejate hulgas neid, kes ei armastaks muinasjutte. Seekordses väljaandes tuleb juttu lasteraamatute autorist, muinasjutumeisterist ja autobiograafia huvilisest Elar Kuusist, kelle sünnist möödub sel aastal 125 aastat. Oma mälestusteraamatus tõdes autor: "Elu ei ole kaev, mille põhja võib korduvalt vaadata. Vaatamata sellele, ärge kahetsege elu!"

Ta sündis 17 novembril, 1899 aastal, Keeri mõisas, Tartumaal, Nõo kihelkonnas. Tema isa Kustav oli tiser-puusepp ning töötas mõisas, ema Leena aga andunud rahvaluule ja rahvalaulude huviline. Tähelepanuväärne on, et kõige selle kõrvalt kodus ema rahvamotiividega kaltsu- ja seinavaipu. Eestlus oli Elar Kuusi kodus au sees nagu ka austus ema vastu. Ema Leena kujundas poisi armastust eesti muinasjuttudesse.

Elar õppis Narva-Jõesuu Haridusseltsi koolis, Rakvere Õpetajate Seminaris ja lõpetas Hugo Treffneri Gümnaasiumi. Jätkas õpinguid Tartu Õpetajate Seminaris. Noore mehena paelusid teda elulood, filosoofia. Viimase tingituna jätkas ta õpinguid Tartu Ülikoolis, mille lõpetas 1930 aasta kevadel. Elar Kuus pidas 30-aastat õpetaja ametit. Nende aastate jooksul panustas ta eesti lastekirjandusse. Preemia pälvis ta 1936 aastal oma kunstmuinasjutuga "Lugu põialpoisist, kotkast ja sitikast." Järgnesid "Jänese poeg, kes luuletas", noorsoole mõeldud jutustused "Välek Vibulane" ja "Nupumees Ati."

Lastekirjanduse klassikas on Elar Kuus leidnud koha kunstmuinasjutuga "Memme musi", mis räägib

kolme jänese poja ja suure kapsapeaga seotud seiklustest.

Elu lõpuaastatel keskendus kirjanik oma mälestuste jäädvustamisele. Suure elulugude huvilisena vaimustus Elar Kuus Eesti Nukuteatri juhtide ja kunstnike eluloost. Ta uuris Ferdinand Veike, Karl Aderi ja Lembit Roosi

EMADEPÄEV

Muia Veetamm

Ema, armas oled mulle ning sa armastad mind ka.

Sa mind heldelt õpetasid Taevaisa paluma.

Ema, palju palju tänu

sinu armastuse eest,

igal õhtul Jeesust palun:

hoia minu emakest.

Ema, kallid oled mulle ja sa armastad mind ka.

Sa mind heldelt õpetasid lauast tõustes tänama.

Emakene, ei ma iial leia sõnu

sinu armastusele.

Ikka tänan sind, et oled minu kallid emake.

tegevust nukumeistrina. Elar Kuus oli väga andekas. Lisaks emakeelele valdas ta veel soome, prantsuse, inglise ning saksa keelt. Nukuteater jäi Elar Kuusile südame lähedaseks elu lõpuni. 1988 ilmus tema loodusmuinasjutt sipelgatest, pealkirjaga "Sipp-sipp". Kuus suri 6 novembril 1988 aastal.

Uus ja lihtne kogudusele annetamise moodus!

Skänni QR
ja toeta oma
kodukogudust
AITÄH!

Seitsmeteistkümmnes osa

Jane Holm oli Toivo Ummelast üsna lühikest aega tundnud, aga juba tekitas see noormees temas vastakaid tundeid. Too kohtumine seal purdel oli teda ärritanud ja samas tekitanud ka liblikad kõhus sarnaneva emotsiooni. Kui ta siis ühel novembri pühapäeval sellest emaga juttu tegi, kallutas too kergelt pead ja küsis, et mida tütar sellest noormehest õieti arvab.

"No, ta on tore ja huvitav, emps, aga samas, ma ei tea ka. Temas on midagi pahatahliku ja ta tahab kogu aeg nii palju küsida. Isegi seekord, kui me temaga sõitmas käisime, huvitus ta väga meie talu koduloost."

"Või nii? Ja mida sa talle rääkisid?"

"Ega ma palju ju rääkida saanud ja ma ei tahtnud ka eriti. Ütlesin vaid, et me vanamemm elas siin ja kuidas ta talu majapidamisega hakkama sai."

"Jane, ma lugesin mõni päev tagasi neid vanu kirju, mis memmele saadeti ning nüüd on enam kui kindel, et need on armastuskirjad. Ei saa ju olla, et memm ise oleks neid endale ajaviiteks kirjutanud."

Tütar turtsatas. Miski ütles talle, et mingi saladus on nende roosidega kirja taga veel.

"Kullake, kas sa mõistad, et mul on tunne, et sa oled sellesse Ummela poissi natuke liiga soojalt suhtuma hakanud või ma kujutan seda ette. Sa ju räägiksid mulle, kui teie vahel midagi oleks."

"Helde aeg, emps! Muidugi räägiksin. Sa oled juba nagu härra Helmut Tungal, see vanamehest õpetaja."

Aune Holm võpatas. Helmut, no muidugi, kuidas ta ise selle peale ise ei tulnud! Nimi Helmut algab ju H-tähega. No jah, aga tütrele ei öelnud ta veel esialgu midagi.

Aune kiirustas kõõki. Ta ihkas praegu üht sigaretti, aga selle asemel võttis ta külmkapist mahlakannu ja jõi suurte sõõmudega. Jane järgnes emale kõõki.

Akna taga langesid novembrikuised esimesed lumehelbed ja suurem osa päevast oli olnud pilvine.

"Emps, mis sinuga on? Kas sa oled õnnetu? Kui nüüd Liisa jalutamast tuleb ja sind nii näeb."

Aune raputas pead. Ta istus toolile ja ohkas. Siis vaatas ta Janele otsa ja alustas nii tõsise näoga, et Janel tulid jüdinad peale.

"Mu laps, sa oled ju aru saanud, et meie memm pole olnud oma elu ajal meiega päris aus ja see tähendab vaid üht, mul tuleb nendesse kirjadesse rohkem süveneda. Me eestlastena oleme väike rahvas, see aga tähendab omakorda, et me peame teadma, kes me oleme ning kus on meie juured. Kirikuõpetaja Ploompuul oli memme kohta üksnes kiitvaid sõnu, aga mul on selline tunne, et nende kirjade taga on veel midagi. Ja nagu sa ise ühel päeval ütlesid, oli vanaema Vilma vägagi leidlik oma saladusi hoidma."

"Mhmm. Aga ma tahaks väga teada, kuidas see meid kõik edasi aitab? Olin memme lemmiklaps. Veetsime siin noorema õe Liisaga kõik oma teadlikud suved. Toivo Ummelaski ei rahmelnud ega olnud selline nagu ta praegu on. Emps, kui see ei ole mitte salapärane, siis hakkab mina Norra kuningannaks."

Aune tõusis ja vaatas Janele veel kord otsa. Kui suureks ja täiskasvanu sarnaseks oli tema vanem tütar muutunud. Tütarlapses olid kõik need iseloomuomadused, mida temal noorena polnud kunagi olnud. Tarmukus, temperament, pisut irooniline huumorisoon.

"Jane, sinu asi on praegu klass korralikult ära lõpetada ning mitte tegeleda asjadega, mis su tähelepanu kõrvale juhivad. Kui Toivo Ummelas peaks midagi veel sinust tahtma, siis räägid sellest kindlasti minule. Ükskõik, mis see ka ei oleks."

Jane võttis kõõgikapist klaasi ja kallas endale kannust mahla. Ta jõi selle korraga tühjaks.

"Emps, ma pole enam beebi ning oma asjade eest vastutan ma ise."

Aune ohkas. Ta läks oma tuppa ja tõmbas seal end sohvale kerra. Oli ta ju üritanud vanema tütreaga tõsiselt naistejutu maha pidada, aga nagu alati, jooksis see liiva. Teismeline ajas kohe oma joru ning õigust taga.

Aune mäletas isegi end samasuguse kangena, kui Vilma Holm sundis teda kohustusliku kirjandust lugema. Memm oli elutargalt öelnud järgmist.

"See väike maakild siin, on minu Eesti ja sinu Eesti. Aune, su abikaasa on juba mõni aasta maamullas, aga me ei oleks eestlased, kui me ei pingutaks, et oma maad ning kultuuri hoida."

Nüüd seda enam, tulid need sõnad Aune Holmile meelde ja naine sai korraga teadlikuks millestki, millele ta varem sügavalt ei olnud mõelnud. Oli ju elu nii kiire. Tehnoloogia ja sotsiaalseaduse tegi oma igavest võidukäiku ja kõik oli pidevas muutuses. Liisagi pidi seda mõistma, aga noorema tütrega arvas Aune ka paremini läbi saavat. Sõnad, sõnad, tohutult palju sõnu, mida ta oli oma tütarde kasvatamisele kulutanud, neil oli kaalu vaid siis, kui need sõnad tulid siirast südamest. Kui midagi muud polnud enam vaja, peale mõistmise ja nägemuse elust, päev korraga.

Pool tundi hiljem tuli Liisa jalutamast, sall ümber kaela ja huuled tugevalt pruntis. Ta pidi oma vanema õega kohe rääkida saama.

Järgneb...

Kohutavalt tähtis on teada, mis on ja mis pole sinu asi.

Gertrud Stein

PIIBLIVÕTI

KINNOR

ehk Taaveti harf on kümnekeelne keelpill, mida mängitakse näppides. Pärimus kinnitab, et laulik Taavet saatis oma laule just kinnoril mängides. Pilli mainitakse Piiblis esimest korda Kaini järeltulijate loetusel, kus Juubalist "sai kõigi kandlelööjate (ehk kinnori mängijate) ja vilepuhujate isa." 1Ms 4,21. Kinnorit on nimetatud lausa juutide rahvapilliks, kuid selge on, et tegu on väga vana instrumendiga. Säilinud on bareljeef kinnorimängijatega, mida paigutatakse 7. sajandisse eKr.

Kõlalt meenutab kinnor tõesti tänapäeva harfi - ja on kindlasti selle eelkäija - ning sobib seetõttu suurepäraselt nii saate- kui ka soolopilliks. Tunnustatuim kinnori häälestus on: E3 F#3 G3 A3 B3 C4 D#4 E4 F#4 G4

Videos on näide tänapäevase rekonstrueeritud kinnori kõlast.

